

## საგამოცდო საკითხები განვითარების ფსიქოლოგიაში

### მაგისტრატურაში მისაღები გამოცდებისთვის

სპეციალობით: ბავშვთა და მოზარდთა პრობლემები, მათი დიაგნოსტიკა და კონსულტირება

### 2009-2010 სასწავლო წლისათვის

სახელმძღვანელოები:

1. Крайг, Г., Психология развития, Санкт-Петербург, «Питер», 2000г.
2. უზნაძე დ., ბავშვის ფსიქოლოგია, სასკოლო ასაკის ფსიქოლოგია, შრომები ტ. V, თბილისი, 2003წ.  
(საკითხების შესატყვისი გვერდები მითითებული იქნება ამ სახელმძღვანელოებიდან)

1. განვითარების ფსიქოლოგიის საგანი და ამოცანები. ბავშვობის ასაკის პერიოდიზაცია. განვითარების სფეროები, განვითარების ბიოლოგიური პროცესები, გარემოს ზეგავლენა განვითარებაზე, განვითარების პროცესების ურთიერთზეგავლენა. – 1. გვ. 15-23; 2. გვ. 29-38.
2. განვითარების ფსიქოლოგიის მეთოდები – 1. გვ. 35-53; 2. გვ. 10-29.
3. განვითარების თეორიები: ბიპევიორიზმი და სოციალური დასწავლის თეორია. – 1. გვ. 64-74.
4. განვითარების თეორიები: ჟან პიაჟეს თეორია, ინფორმაციული თეორია. – 1. გვ. 74-83.
5. განვითარების ფსიქოდინამიური თეორიები (ფროიდი, ერიქსონი); განვითარების ჰუმანისტური თეორია და „მე“-ს თეორიები. – 1. გვ. 83-92, გვ. 92-96.
6. ქრომოსომული და გენური ანომალიები. სქესთან დაკავშირებული ანომალიები; აუტოსომური ანომალიები; გენეტიკური კონსულტირება. – 1. გვ. 117-128.

7. **პრენათალური განვითარება.** პრენათალური განვითარების პერიოდები; გარემოს ზეგავლენა პრენათალურ განვითარებაზე. – 1 გვ. 153-177.

8. **ახალშობილი.** ახალშობილის შესაძლებლობები; დასწავლა და მიჩვევა. – 1. გვ. 207-216.

9. **შემეცნებითი განვითარება ჩვილობაში.** სენსომოტორული პერიოდი; საგნების თამაში; ობიექტების იგივეობა დროსა და სივრცეში; მეხსიერება; პერცეპტული კატეგორიები. – 1. გვ. 254-262.

10. **სამეტყველო განვითარება ჩვილობაში.** ენობრივი განვითარების დასაწყისი; ენის დაუფლების პროცესი: სიტყვამდელი პერიოდი, პირველი სიტყვები, ერთსიტყვიანი წინადადებები, ორსიტყვიანი წინადადებები. – 1. გვ. 274-284.

11. **ფსიქოსოციალური განვითარება ჩვილობაში.** მიჯაჭულობის განვითარება: ტესტი „უცხო სიტუაცია“ და მიჯაჭულობის ტიპები. – 1. გვ. 301-312.

12. **შემეცნებითი განვითარება ადრეულ ბავშვობაში.** ოპერაციამდელი სტადიის თავისებურებები: ბავშვის აზროვნების ეგოცენტრიზმი, ცენტრაციის მოვლენა; კლასიფიკაცია; სერიაცია. – 1. გვ. 364-372.

13. **პიაჟეს შემდგომი პერიოდის შეხედულებები ადრეული ბავშვობის შემეცნებით განვითარებაზე.** განვითარების უახლესი ზონა; შემეცნებითი განვითარების ინფორმაციული მოდელი: მეხსიერების მნიშვნელობა, ცნობა და აღდგენა, გამეორება და მასალის ორგანიზაცია. – 1. გვ. 373-378.

14. **თამაშის ქცევა ადრეულ ბავშვობაში.** თამაშის სახეები; თამაში და კოგნიტური განვითარება. – 1. გვ. 390-399.

15. **ფსიქოსოციალური განვითარება ადრეულ ბავშვობაში.** გრძნობების მართვა ადრეულ ბავშვობაში; განვითარების კონფლიქტები. – 1. გვ. 410-420.

16. **ფსიქოსოციალური განვითარება ადრეულ ბავშვობაში.** აგრესიისა და პროსოციალური ქცევის დასწავლა; „მე“-კონცეფცია; სოციალური ნორმები; გენდერული სქემები. – 1. გვ. 421-435.

17. **აღზრდის სტილი.** ავტორიტეტული, ავტორიტარული, ლიბერალური, ინდიფერენტული; და-ძმები. – 1. გვ. 436-445.

18. **შემეცნებითი განვითარება საშუალო ბავშვობაში.** კონკრეტული ოპერაციების სტადია; კოგნიტური განვითარების ინფორმაციული მიდგომა; მეხსიერება და მეტაშემეცნება; სამეტყველო განვითარება. – 1. გვ. 468-478.

19. სწავლა და აზროვნება სკოლაში. ახალი მოთხოვნები; კრიტიკული აზროვნება; სასკოლო წარმატებები; სქესობრივი განსხვავებები; მშობლების ზეგავლენა; სწავლის უუნარობა. – 1. გვ. 479-486, 495-498.

20. ბავშვებისა და მშობლების ურთიერთობა საშუალო ბავშვობაში. ოჯახი და სტრესი; არასრული და გაყრილი ოჯახები; ბავშვებისადმი სასტიკი მოპყრობა. – 1. გვ. 510-526.

21. სოციალური ცოდნის და მორალის განვითარება საშუალო ბავშვობაში. პიაჟე, კოლბერგი, გილიგანი. – 1. გვ. 527-536.

22. თანატოლების ურთიერთობები. მეგობრობა; თანატოლების ჯგუფები და მათი თავისებურებები; კონფორმულობა; „ჩემიანები“ და „უცხოები“. – 1. გვ. 539-546.

23. ფიზიკური განვითარება და სქესის იდენტობა მოზარდობასა და სიჭაბუკეში. ზრდის პროცესი; მორფო-ფუნქციონალური და შინაგანი ცვლილებები; ცვლილებები გარეგნობაში და მათი შეფასება მოზარდისა და მისი მშობლების მიერ. – 1. გვ. 563-572.

24. სქესის იდენტობა და სექსუალური ქცევა. მოზარდი მშობლები. – 1. გვ. 573-585.

25. შემეცნებითი განვითარება მოზარდობასა და სიჭაბუკეში. კოგნიტური ცვლილებები მოზარდობასა და სიჭაბუკეში; აბსტრაქტული აზროვნების განვითარება; ინფორმაციული მიდგომა; მორალის განვითარება. – 1. გვ. 586-593.

26. ფსიქოსოციალური განვითარება მოზარდობასა და სიჭაბუკეში. დამოუკიდებლობა და ურთიერთდამოკიდებულება; იდენტობის ჩამოყალიბება; თაობათა შორის ურთიერთობა. – 1. გვ. 601-611.

27. თანატოლები, მეგობრები და სოციალური გარემო. ღირებულებები და იდეალები მოზარდობაში. – 1. გვ. 614-630.

28. ადამიანის ქცევის ექსტროვენური ფორმები: მოხმარება, მომსახურება, მოვლა, შრომა, საქმე. – 2. გვ. 412-429.

29. ადამიანის ქცევის ინტროვენური ფორმები: ესთეტიკური ტკბობა, შემოქმედება, თამაში, სპორტი, გართობა. – 2. გვ. 429-442.

30. სწავლა, როგორც ქცევის ფორმა. სწავლის მნიშვნელობა. – 2. გვ. 442-451, 533-542.

დამატებითი ლიტერატურა:

1. გოგიჩაიშვილი თ., განვითარების ფსიქოლოგია, სასკოლო ასაკი, „უნივერსალი“, თბილისი, 2005წ.
2. ყოლბაია მ., ბავშვის ფსიქოლოგია, პედაგოგიური უნივერსიტეტის გამომცემლობა, თბილისი, 1998წ.